

Izjava

Izjava o zaštiti osobnih podataka koji se obrađuju u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma

Donesena 15. prosinca 2020.

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Europski odbor za zaštitu podataka donio je sljedeću izjavu:

Ova izjava donosi se nakon što je Europska komisija donijela Akcijski plan¹ za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i pokrenula javno savjetovanje² u svibnju 2020.

Kako se navodi u Akcijskom planu, Komisija namjerava u prvom tromjesečju 2021. predstaviti nove zakonodavne prijedloge, među ostalim o uspostavljanju jedinstvenog pravilnika o tim temama (tj. uredbu ili detaljniju revidiranu direktivu), kojima će se zajamčiti nadzor na razini EU-a (davanjem novih ovlasti nekoj od postojećih agencija EU-a ili osnivanjem novog specijaliziranog tijela) i uspostaviti mehanizam podrške i koordinacije rada financijsko-obavještajnih jedinica.

Primjenjive mjere protiv pranja novca³ obuhvaćaju vrlo široke i dalekosežne obveze pružatelja financijskih usluga i drugih obveznika s obzirom na identificiranje i poznavanje njihovih klijenata, praćenje transakcija provedenih korištenjem njihovim uslugama i prijavljivanje svih sumnjivih transakcija. Nadalje, zakonodavstvom se propisuju duga razdoblja čuvanja podataka⁴. Te se mjere

¹ Akcijski plan za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, od 7. svibnja 2020., dostupan je na: https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_en.

² Savjetovanju je moguće pristupiti na: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018.

⁴ Razdoblje čuvanja podataka obuhvaća trajanje poslovnog odnosa i pet godina nakon njegova završetka (članak 40. Direktive (EU) 2015/849). Ako poslovni odnos čini samo jedna transakcija, razdoblje čuvanja traje pet godina. Ako je riječ o dugoročnom poslovnom odnosu, kakav imaju banke sa svojim klijentima, razdoblje

primjenjuju na cjelokupnom europskom tržištu financijskih usluga i stoga na sveobuhvatan način utječu na sve osobe koje se koriste financijskim uslugama, i to svaki put kada se njima koriste.

Europski odbor za zaštitu podataka (Odbor), a prije njega i Radna skupina iz članka 29., u više su navrata upozoravali na izazove u pogledu privatnosti i zaštite podataka povezane s tim mjerama u prošlosti⁵. Predstojeće izmjene zakonodavstva prilika su za rješavanje odnosa između zaštite privatnosti i osobnih podataka, s jedne strane, i mjera borbe protiv pranja novca, s druge strane, kao i njihove konkretne primjene na terenu.

U tom kontekstu Odbor naglašava da se namjeravano ažuriranje okvira za borbu protiv pranja novca neće provesti bez preispitivanja odnosa između mjera protiv pranja novca te prava na privatnost i zaštitu podataka. U toj raspravi izuzetno važnu ulogu imaju relevantnost i točnost prikupljenih podataka. Odbor je doista uvjeren da bi bolja usklađenost tih dvaju skupova propisa pridonijela istodobno i zaštiti osobnih podataka i učinkovitosti okvira za borbu protiv pranja novca. U tom smislu, Odbor bi želio ponovno naglasiti potrebu uspostavljanja jasne pravne osnove za obradu osobnih podataka te navođenje svrha i ograničenje obrade, u skladu s člankom 5. stavkom 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, naročito u pogledu razmjene informacija i međunarodnih prijenosa podataka, kako navodi Europski nadzornik za zaštitu podataka u svojem mišljenju o akcijskom planu Europske komisije za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma⁶.

Odbor izuzetno važnom smatra kompatibilnost mjera protiv pranja novca s pravima na privatnost i zaštitu podataka koja proizlaze iz članaka 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, kao i s načelima nužnosti i proporcionalnosti takvih mjera u demokratskom društvu te sa sudskom praksom Suda Europske unije.

Odbor stoga poziva Europsku komisiju da ga uključi u postupak izrade svakog prijedloga novog zakonodavstva za borbu protiv pranja novca u ranoj fazi tog postupka kako bi pružio pravne savjete o nekim ključnim točkama s gledišta zaštite podataka, ne dovodeći u pitanje savjetovanje koje Europska komisija pokreće u kasnijoj fazi u skladu s člankom 42. Uredbe (EU) 2018/1725. Isto tako, Odbor je spreman dati svoj doprinos raspravama unutar Vijeća EU-a i Europskog parlamenta tijekom zakonodavnog postupka.

I u budućnosti Odbor je spreman uključiti se i pravodobno pružiti savjet svim europskim ili međunarodnim regulatornim tijelima ili tijelima koja utvrđuju standarde, kao što je Radna skupina za financijsko djelovanje kojom trenutčno predsjedava jedna od država članica EU-a, prije objave revizija njihovih preporuka.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

čuvanja često će trajati i nekoliko desetljeća. Države članice mogu produžiti razdoblja čuvanja za dodatnih pet godina.

⁵ Vidjeti, primjerice, Mišljenje 14/2011 Radne skupine iz članka 29. o pitanjima zaštite podataka povezanim sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma, koje je dostupno na: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_en.pdf.

⁶ Mišljenje 5/2000 Europskog nadzornika za zaštitu podataka o akcijskom planu Europske komisije za sveobuhvatnu politiku Unije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, točka 26., od 23. srpnja 2020.

Predsjednica

(Andrea Jelinek)